

Oral Presentation**สัดส่วนของผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่มีภาวะเครียดและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง:****การศึกษาในผู้ดูแลผู้ป่วยที่ได้รับยาเคมีบำบัด ในโรงพยาบาลศรีนครินทร์**จารุพงษ์ แสงบุญมี¹, ศวัส ทेषชาตรี¹, พงศกร จำวงศ์¹, มนัสสา บุญมาศ¹, จิรภิญญา ชุมวรรธายี¹, ศิรินทิพย์ บุญจรัสภิญโญ², วริสรา ลูวีระ²¹นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 5 ปีการศึกษา 2560 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น²ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**Proportion of Cancer Patients' Caregivers Who Have Stress and Stress-Related Factors: A Study in Caregivers of Chemotherapeutic-Treated Cancer Patients in Srinagarind Hospital**Charupong Saengboonmee¹, Sawat Thepchatree¹, Pongsakorn Jumwong¹, Chirapinya Chumwarathayee¹, Manussa Bunmas¹, Sirintip Boonjaruspinyo², Varisara Luvira²¹Fifth-year medical student, Educational Year 2017, Faculty of Medicine, Khon Kaen University²Department of Community Medicine, Faculty of Medicine, Khon Kaen University**หลักการและวัตถุประสงค์:** โรคมะเร็งมีการดำเนินโรคแบบเรื้อรังและมีการพยากรณ์โรคไม่ดี ทำให้เกิดภาวะเครียดได้ทั้งในผู้ป่วยและผู้ดูแล การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาสัดส่วนผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่อยู่ระหว่างการรับยาเคมีบำบัดที่มีภาวะเครียดและปัจจัยที่อาจจะเกี่ยวข้องกับภาวะเครียด**วิธีการศึกษา:** เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาภาคตัดขวาง ในผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่มารับยาเคมีบำบัด ในโรงพยาบาลศรีนครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขนาดตัวอย่าง 119 ราย ใช้กรอบเวลาเป็นหน่วยสัปดาห์ วัดความเครียดด้วยแบบสอบถามชนิดตอบเอง ประกอบด้วย แบบประเมินความเครียดของผู้ดูแลฉบับภาษาไทย และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเครียด วิเคราะห์สถิติด้วย ร้อยละ ช่วงเชื่อมั่นร้อยละ 95, Chi-square และ multiple logistic regression**ผลการศึกษา:** อัตราการตอบกลับ ร้อยละ 100 ความชุกของภาวะเครียดในผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็ง ร้อยละ 37.8 (45/119), 95% CI: 29.09-46.51 ปัจจัยเสี่ยงต่อภาวะเครียด ได้แก่ การมีปัญหาด้านการทำงาน Adjusted Odds Ratio (AOR): 3.59 (95% CI: 1.23-10.53, p = 0.020) และ การชำระค่ารักษาพยาบาลเอง AOR: 12.47 (95% CI: 1.05-148.20, p = 0.046) ปัจจัยป้องกัน ได้แก่ รายได้เพียงพอ AOR: 0.30 (95% CI: 0.11-0.83, p = 0.021)**สรุป:** 1 ใน 3 ของผู้ดูแลผู้ป่วยมะเร็งมีภาวะเครียด ปัจจัยที่สัมพันธ์ได้แก่ ปัญหาด้านการทำงาน การชำระค่ารักษาพยาบาลเอง และรายได้เพียงพอ ผู้ดูแลกลุ่มเสี่ยงควรได้รับสุขศึกษาทางสุขภาพจิต หรือบริการที่ช่วยผ่อนคลายความเครียดขณะอยู่โรงพยาบาล**คำสำคัญ:** ความเครียด ปัจจัยเกี่ยวข้องกับภาวะเครียด ผู้ดูแลผู้ป่วย มะเร็ง

Background and objectives: Cancer is a chronic and poorly prognostic disease, resulted in stress in both patients and caregivers. This study aimed to determine the proportion of caregivers of chemotherapeutic-treated cancer patients who have stress and stress-related factors.

Methods: Study design was cross-sectional descriptive, and conducted in caregivers of chemotherapeutic-treated cancer patients in Srinagarind Hospital, Khon Kaen University. One-hundred and nineteen caregivers were randomly sampled using time frame as a sampling unit. Self-administered questionnaires were used. The questionnaires included the Caregiver Strain Index (Thai translated version) for stress determination and newly developed questionnaires for stress-related factors study. Statistical analyses were included percentage, 95% confidence interval, Chi-square and multiple logistic regression.

Results: The response rate was 100 percent. The prevalence of stress among caregivers were 37.8 (45/119), 95% CI: 29.09-46.51. The risk factors were; work-related problems [Adjusted Odds Ratio (AOR): 3.59 (95% CI: 1.23-10.53), $p = 0.020$], and self-payment [AOR: 12.47 (95% CI: 1.05-148.20), $p = 0.046$]. The protective factor was sufficient income [AOR: 0.30 (95% CI: 0.11-0.83), $p = 0.021$].

Conclusion: One third of caregivers of cancer patients have stress. The risk group of caregivers should be promoted for mental health education or received stress-relieving service during staying in a hospital.